

7 / 168 / 10080

ד

Paršat Pekudej
1. adar II 5768
začátek šabatu: 17:36
konec šabatu: 18:43
šabat šekalim

třilin 5:24 | východ slunce 6:29 | šma 8:21 | první mincha 12:41 | škia 17:56 | hvězdy 18:28

Pekudej v číslech

23. paraša v Tóře (z 54) a 11. v knize Šmot obsahuje 20 „paršiot“, 6 otevřených, 14 zavřených skládá se z 92 vět, 1182 slov a 4432 písmen velmi krátká paraša, neobsahuje žádnou micvu

Zajímavost paraši

Všimněte si, že i Moše rabejnu, nejpokornější z lidí a „věrný pastýř“ skládal lidu účty a dobrovolně zveřejnil (řečeno dnešními slovy) účetní uzávěrku s výčtem veškerých darů vybraných na stavbu a provoz Miškanu. Poučme se od něj a dbejme, abychom svým chováním nezavdávali příčiny k sebemenším podezřelým okolím.

Tak jako při součtu darů pro Miškan tomu bylo i v případě oddělení dvou a půl kmene Izraele (REUVEN, GAD a půl kmene MENAŠE), které se rozhodly osídlit východní břeh Jordánu. Tóra v souvislosti s jejich nároky užívá obrat: „Buďte čistí před Bohem a Izraelem.“ Ergo nestačí být čistý jen před Bohem.

V Talmudu se dočítáme o kohenské rodině pověřené výrobou vonného KETORETu, jejichž manželky a dcery se dobrovolně zřekly kosmetiky, jen aby na ně napadl stín podezření ze zneužívání svatých ingrediencí.

A do třetice se v Talmudu dočítáme o jiné kohenské rodině, jejíž službou bylo pečení „předkladných chlebů“ (LECHEM HAPANIM), což vedlo její členy k odmítání požívat čerstvý chléb z bílé mouky.

Alijot v kostce

Kohen: Součet materiálu vybraného na stavbu Miškanu. Levi: Velekněžský EFOD a CHOŠEN.

Šliši: Další díly velekněžského roucha (MEIL, KUTONET, CIC, AVNET).

Revi: Moše kontroluje vyrobené předměty a žehná lidu. Chamiši: Sestavení Miškanu na Roš chodeš nisan. Zsvěcení vybavení Miškanu.

Šiši: Souhrn prací. Naplnění Miškanu mračny Boží důstojnosti.

Švi: (4M 28:9-15) Musafové oběti na šabat a Roš chodeš.

Maftir (2M 30:11-16): Povinnost vybrat stříbrný půlšekel od každého dospělého muže na chrámové výdaje.

Haftara (2. Královská 12:1-17): Nařízení o stříbrných darech Chrámu.

Vyzkoušejte se

Klíčové pojmy z této paraši jsou začarovány do obrázků.

Vaším úkolem je rozkrýt jednotlivá slova.

Dvar Tora

MIŠENICHNAS ADAR MARBIM BESIMCHA...

Jsou lidé, kteří mají zvyk péct a jíst jeden šabatový KUGL za každý SEFER TORA, ze kterého se dotyčný šabat četlo. Většinou tedy jeden. Na ŠABAT CHOL HAMOED nebo ŠABAT ROŠ CHODEŠ máme šanci ochutnat dva kugly. Taktéž na šabat ARBA PARŠIJOT (Šekalim, Zachor, Para a Chodeš) čteme ze dvou seferů. Jen málokdy je možnost ochutnat z kuglů tří. Ze tří svitků sice čteme vždy na SIMCHAT TORA, to ale mimo Izrael nikdy nemůže být na šabat, a tak nám zbývá občas trojitý šabat na chanuku a... dnešní šabat Šekalim, šabat Roš chodeš. (Pokud si lámete hlavu, smíte-li za třetí kugel (po báječném bramborovém a sladkém nudlovém) počítat brokolicovou nebo špenátovou paštidu, neotravujte s tím rabína. Jen by si mohl myslet, že jste purimové oslavy zahájili nečekaně brzo.

Rav Sacks: Covenant and Conversation

Na samém konci knihy Šmot nacházíme jemnou textovou obtíž, kterou lze při nepozorném čtení snadno přehlédnout, ale která, podle Rašiho mistrovské interpretace, skrývá klíč k samotné podstatě židovské identity, nabízí strhující svědectví o unikátnosti židovského údělu.

Napřed si ale ozejměme souvislosti. Mobilní svatostánek, Miškan, byl konečně dokončen a prvního nisanu, přesně rok od počátku příprav na východ z Egypta byl slavnostně zasvěcen a „naplněn mračny Boží důstojnosti“.

Již jsem zmínil, že Miškan nebyl pevně ukotvenou stavbou. Naopak. Jeho celá konstrukce byla velmi snadno rozebratelná a sestavitelná tak, aby jej bylo snadné přenášet při putování pouští. Když se totiž „mraky Boží důstojnosti“ nadzdvihly a přemístily mimo tábor Izraelitů, určily tím směr dalšího pochodu. A Miškan bylo třeba rozmontovat a nést s sebou.

Tóra to popisuje takto: „*A vždycky, když se mračno nad příbytkem zvedlo, synové Jisraele se na všech svých poutích vydávali na cestu. Ale když se mračno nezvedalo, tak se na cestu nevydávali až do dne, kdy se zvedlo. Jelikož Boží mračno bylo na příbytku ve dne na očích celému domu Jisraele, aby v něm pak v noci byl oheň, na všech jejich poutích.*“

Výraz BECHOL MASEHEM (na všech poutích) můžeme v prvním případě vzít doslova, protože nadzdvihnutí mračen signalizovalo počátek dalšího putování. V druhém případě však nedává smysl. Boží mračno přece nad Miškanem nebylo na cestě, ale právě naopak, při táboření. Raši to vysvětluje následovně: „I místo táboření se nazývá MASA (pout'), protože z tábořiště se vyráží k dalším pochodům.“

Rašiho vysvětlení není možné chápat jen jako poznámku lingvisty. Skrývá totiž existenciální pravdu o celém židovství a totiž tu, že *dokud jsme nedorazili do cíle, jsou i místa odpočinku cestou*. Slovy básníka Frosta: „Lesy jsou krásné, hluboké a temné, ale já jsem slíbil, že vydržím a půjdu míle a míle, než půjdu spát.“

Být Židem znamená putovat a vědět, že místo, kde se nacházíme, je jen tábořištěm, ne domovem. Proč? Bozi starověku (sumerští, babylonští, egyptští, edomští atd.) byli vládci daných území. Vládli svým městům, národům a říším. I proto faraón odmítal uposlechnout Mošeho žádosti o propuštění židovských otroků. Považoval se za boha. Nepopíral, že možná existuje jakýsi Bůh Hebrejů, ten ale, podle něj, neměl v Egyptě žádnou moc. S Izraelem přichází Bůh, který je *všude*. A je-li všude, může být všude nalezen. Morris Berman ho nazývá „bloudícím Bohem“.

Za neuvěřitelnou rezistencí Židů, s níž přečkali staletí rozprášení po světě, aniž by významnou měrou odpadli od své víry a identity, stojí koncept, kterému v judaismu říkáme *galut*, exil. Vyprávění o zrodu národa (pesachová hagada) začíná větou: „Nyní jsme zde, za rok v zemi Izrael.“

Podle halachy máme povinnost připevnit mezuzu na veřeje domu stojícího mimo zemi Izrael až po uplynutí třiceti dnů. (V Izraeli je to okamžitě). Mimo Izrael jsme stále na cestách, byť právě někde táboříme.

V knize Královské je psáno o stárnoucím proroku Eliášovi, ke kterému promluvil Bůh tichým hlasem: „*Co tu chceš, Eliáši?*“ *Odpověď:* „*Velice jsem horlil pro Hospodina, Boha zástupů, protože Izraelci opustili tvou smlouvu, tvé oltáře zbořili a tvé proroky povraždili mečem. Zbývám už jen sám, avšak i mně ukládají o život, jak by mě o něj připravili.*“ *Bůh mu řekl:* „*Jdi, vrať se svou cestou ... Jehú, syna Nimšihó, pomazeš za krále nad Izraelem a Elišu, syna Šafatova pomazeš za proroka místo sebe.*“

Setkání Eliši s Eliášem zanalyzoval v eseji Osamělý muž víry rav Soloveitchik takto: „Eliša byl typický představitel vznešené (a bohaté) rodiny, statkář koncentrovaný na běh tohoto světa, znalý cen dobytka a obilí. Co měl společného osamělým prorokem, Božím vyvolencem, který jako cizinec bloudil úspěchanými šomronskými městy? Přesto se rozloučil s rodiči a opustil blahobyt domova, následoval svého učitele a jako praotec Jaakov se stal „bloudícím Aramejcem“. Eliša osaměl, ale ve svém osamění potkal Osamělého.

Podobná scéna se od té doby zopakovala mnohokrát. Ne náhodou si v roce 1990 pozval Dalajláma, sám od roku 1951 žijící v exilu, židovské učence, aby s nimi hovořil na téma „Jak přežít a žít daleko do domova?“

Je-li židovská odpověď (související s vírou v „Boha historie“) aplikovatelná i v buddhismu, není meritem věci, nás pro tuto chvíli musí hrát vědomí, že i judaismu tak vzdálený Dalajláma vnímá naší výjimečnou schopnost zůstat věrný podmínkám vlastní existence, naší víru v konec *galutu* a návrat do vlastní země.

Jak už vysvětlil Raši, i táboření je součástí pouti. Lid, který nepřestal putovat, je lid, který nezestárne a jeho myšlení nezastará, nezakrní. Zná svou vzdálenou minulost i vytoužený cíl, protože „Lesy jsou krásné, hluboké a temné, ale já jsem slíbil, že vydržím a půjdu míle a míle, než půjdu spát.“

Vybráno z webových stránek www.chief Rabbi.org, kráceno.